

Raadsperspectief Renkum

Raadperiode 2022-2026

/ Inleiding

In het voorliggende concept-Raadsperspectief beschrijven we de thema's waar we als raad in deze raadsperiode gezamenlijk mee aan de slag kunnen gaan. Deze thema's zijn benoemd op basis van de inbreng van alle raadsfracties tijdens de openbare raadsbijeenkomst van 12 april 2022. De raad heeft gezocht naar een balans tussen ruimte laten voor invulling aan de werkgroepen enerzijds en anderzijds recht doen aan de concrete inbreng vanuit de verschillende raadsfracties. Daarom geeft dit document naast een globale beschrijving van de wijze waarop dit Raadsperspectief in de praktijk gestalte zal krijgen ook mogelijke resultaten, maar deze zijn nadrukkelijk niet leidend.

// Wat is een Raadsperspectief?

Het Raadsperspectief is een agenda voor de raadsperiode 2022-2026 met een aantal thema's waarvan het initiatief bij de raad ligt. Voor de uitwerking van de verschillende thema's worden werkgroepen ingesteld met raadsleden en – namens het college – medewerkers uit de organisatie die samen werken aan een startnotitie. Uitgangspunt is dat de raads- en commissieleden zelf geen penvoerder zijn en dat de griffie of de organisatiemedewerkers de startnotitie uiteindelijk opstellen met de input van de werkgroepsleden. De startnotie wordt door de werkgroep geagendeerd voor besluitvorming in de raad. Na vaststelling door de raad, is het college verantwoordelijk voor de uitwerking van de startnotitie in een concreet raadsvoorstel.

Het Raadsperspectief is een instrument om de raad 'aan de voorkant' meer in positie te brengen. Doordat de raad zelf verantwoordelijkheid neemt bij het initiëren en uitwerken van een aantal belangrijke thema's, wordt ook de kaderstellende rol van de raad versterkt. Het uitwerken van thema's in werkgroepen stimuleert de samenwerking tussen de raadsfracties onderling, en tussen raad en organisatie – en (waar wenselijk) inwoners. Het is één van de manieren waarop we de nieuwe bestuurscultuur gestalte willen geven.

// Hoe gaan we aan de slag met het Raadsperspectief?

Stap 1: opstellen beleidsagenda en selectie van onderwerpen

De eerste stap om te komen tot een raadsperspectief is de selectie van een aantal thema's waarvoor de raad een initiërende rol wil nemen. Dit zijn thema's die door *alle partijen als belangrijk worden gezien* en waarvan de raad kaders wil stellen die richting geven aan de uitvoering door het college. Het zijn ook onderwerpen en thema's die om *politieke keuzes en afwegingen* vragen. Ten slotte moet er voldoende tijd en ruimte zijn om een startnotitie voor te laten bereiden door een werkgroep met raadsleden, griffie en medewerkers uit de organisatie.

Stap 2: prioriteren van onderwerpen

De tweede stap is het prioriteren van de onderwerpen en thema's in de raad. Hiervoor organiseren we jaarlijks een perspectiefbijeenkomst met de hele raad. Deze bijeenkomst is bij voorkeur op een vast moment in de P&C-cyclus.

In deze bijeenkomst stelt de raad de thema's en hun prioritering vast. Hierbij bestaat ook de mogelijkheid om nieuwe thema's en onderwerpen aan te dragen en op te nemen in het Raadsperspectief (of te schrappen), indien maatschappelijke of bestuurlijke ontwikkelingen daar om vragen. Het streven is om ieder jaar twee thema's uit het Raadsperspectief uit te werken in een startnotitie.

Stap 3: opstellen startnotitie door werkgroep

Wanneer de raad de prioriteiten heeft benoemd wordt voor ieder thema een werkgroep ingesteld, bestaande uit een aantal raads- en/of commissieleden en medewerkers uit de organisatie. Ieder werkgroep krijgt de opdracht mee om een startnotitie op te stellen dat de kaders geeft voor het verdere proces. Ook is het denkbaar dat inwoners en/ of andere externe partijen worden betrokken bij het opstellen van een startnotitie. Een startnotitie bevat in ieder geval de volgende elementen:

- Afbakening van het onderwerp
- In beeld brengen van de uitdagingen en oplossingen
- Onderbouwen van de uitdagingen en oplossingen
- Financiële en procesmatige randvoorwaarden (eventueel, waar mogelijk of nodig), waaronder de betrokkenheid/ participatie van inwoners of andere externe partijen.

De werkgroepen worden procesmatig en inhoudelijk ondersteund door de griffie.

Stap 4: besluitvorming in de raad en uitvoering

Iedere startnotitie wordt door de werkgroep geagendeerd voor besluitvorming in de raad. Dit betekent dat startnotities via de agendacommissie worden geagendeerd in een raadscommissie en raadsvergadering. Nadat de raad een besluit heeft genomen, is het college verantwoordelijk voor de nadere uitwerking en/of uitvoering. Afhankelijk van de gestelde proceskaders, kan de raad ook in deze fase betrokken blijven, bijvoorbeeld door middel van een klankbordgroep.

/ Thema's Raadsperspectief

Met welke thema's willen we aan de slag gaan? Om deze vraag te beantwoorden is er op 12 april 2022 een eerste perspectiefbijeenkomst geweest met de raad. Alle fracties hebben hierbij thema's aangedragen die zij van belang vinden voor het Raadsperspectief (en/of het collegeperspectief) In de bijlage bij dit Raadsperspectief is een overzicht opgenomen van de thema's benoemd door de verschillende raadsfracties.

Op basis van de inbreng van de raadsfracties tijdens de raadsbijeenkomst op 12 april 2022 en de eerder genoemde criteria stellen we voor de volgende thema's op te nemen in dit Raadsperspectief:

- Zeggenschap inwoners bij dorpsgericht werken
- Participatie in ruimtelijke ontwikkelingsprocessen
- Inclusievere Renkumse samenleving
- Bestuurskracht van Renkum

Dit is niet het totaal. Het kan altijd zo zijn dat er altijd nog thema's kunnen worden toegevoegd

Onderstaand beschrijven voor ieder thema globale doelstellingen en beoogde resultaten. Hiermee beogen we als gemeenteraad voor de komende periode enige richting en duiding

te geven aan de verschillende thema's. *We benadrukken hierbij dat het beslist nog niet gaat om definitieve thema's en beoogde resultaten.* Het is immers aan de werkgroepen om die doelstellingen en beoogde resultaten uit te werken in de startnotities. Vervolgens is het aan de raad om de startnotities definitief vast te stellen. De onderstaande uitwerkingen moeten dus nadrukkelijk als een leidraad worden gezien en niet als een concreet voorstel voor een aanpak met daarbij het resultaat dat moet worden behaald. Het is aan diegenen die aan de slag gaan met het thema om de aanpak en het beoogde resultaat uit te werken.

// Zeggenschap inwoners bij dorpsgericht werken

Zeggenschap gaat over de betrokkenheid van onze inwoners bij het vormgeven van hun eigen leefomgeving en het verbeteren van de leefbaarheid in de dorpen. We willen onze inwoners meer zeggenschap geven over hun eigen leefomgeving en meer betrekken bij gemeentelijke activiteiten. Daarnaast willen we meer ruimte geven aan inwonerinitiatieven en deze op goede wijze faciliteren. We willen daarmee de relatie tussen inwoners en de gemeente verbeteren en vertrouwen geven aan buurten/ inwoners die mooie plannen hebben gemaakt.

Mogelijke resultaten - ingebracht door de verschillende fracties tijdens raadsbijeenkomst van 12 april 2022 - kunnen zijn:

- Meer directe democratie of kernendemocratie door bijvoorbeeld het instellen van een burgerraad.
- Financieren van buurt- en/of dorpsinitiatieven door bijvoorbeeld het verstrekken van buurtbonnen, subsidies of cofinanciering.
- Stimuleren van initiatieven gericht op dorps/buurtpreventie & -veiligheid en het vergroten van de lokale weerbaarheid van inwoners bij mogelijke crises.

// Participatie in ruimtelijke ontwikkelingsprocessen

We versterken en verbeteren de participatie van belanghebbenden bij ruimtelijke ontwikkelingen. Door bijvoorbeeld duidelijke spelregels te formuleren voor het participatie kunnen we aan de voorkant meer duidelijkheid creëren. Deze spelregels passen we als gemeente consequent toe, en geeft inwoners en initiatiefnemers duidelijkheid/ helderheid over hoe participatieprocessen worden georganiseerd en welke ruimte er is voor de inbreng van inwoners/ omwonenden.

Mogelijke resultaten - ingebracht door de verschillende fracties tijdens raadsbijeenkomst van 12 april 2022 - kunnen zijn:

- Spelregels voor inwoners, initiatiefnemers en de gemeente over het toepassen van inwonerparticipatie in ruimtelijke ontwikkelingsprocessen.
- Onderzoeken waar bestaande ruimtelijke ordeningsprocessen waarin de raad een (al dan niet indirecte) rol heeft (al dan niet tijdelijk) kunnen worden versneld.
- Een aanpak waarbij de vergrijzing ook op termijn wordt afgeremd of gestopt.

// Inclusievere Renkumse samenleving

In Renkum vinden we het belangrijk dat iedereen kan meedoen en erbij hoort. Dit noemen we inclusie. We streven naar een samenleving waarin dit door iedereen als vanzelfsprekend wordt gezien. Dit lijkt eenvoudig, maar is het niet. Er zijn nog heel wat belemmeringen weg te nemen. Er is meer onderling begrip en extra ondersteuning nodig om de positie van mensen met een beperking te versterken en de lokale samenleving en onze voorzieningen toegankelijk te maken voor iedereen.

Mogelijke resultaten - ingebracht door de verschillende fracties tijdens raadsbijeenkomst van 12 april 2022 - kunnen zijn:

- Betere en meer toegankelijke communicatie door de gemeente en haar partners.
- Meer inzetten van ervaringsdeskundigheid op verschillende beleidsterreinen.
- Een lokaal bewustwordingscampagne met Indifferent.

// Bestuurskracht van Renkum

We werken aan een duurzaam toekomstperspectief voor onze gemeente. Gelet op de opgaven waar we binnen het lokaal bestuur voor staan en de aanhoudende kwetsbare financiële situatie willen we verder onderzoeken - voortbordurend op het recent uitgevoerde bestuurskrachtonderzoek van Berenschot - hoe we onze gemeente toekomstbestendig kunnen organiseren. We willen immers een betrouwbare partner zijn voor onze inwoners en het voorzieningenniveau in onze gemeente in stand houden.

Mogelijke resultaten - ingebracht door de verschillende fracties tijdens raadsbijeenkomst van 12 april 2022 - kunnen zijn:

Randvoorwaarden voor het proces voor het maken van een keuze voor een toekomstscenario - voortbordurend op het bestuurskrachtonderzoek van Berenschot - met in ieder geval een plan voor het betrekken van inwoners hierin.

Permanente lobby voor goede voorwaarden vanuit het Rijk. Strategische regionale samenwerking die aansluit bij onze doelen en onze slagvaardigheid vergroot.

/ Bijlage – Ambities en prioriteiten van de raadsfracties

In de raadsbijeenkomst van 12 april 2022 zijn de volgende ambities en prioriteiten voor het Raadsperspectief en/of Collegeperspectief ingebracht door de verschillende raadsfracties:

CDA	<ul style="list-style-type: none">• Zorg dat beleid en uitvoering past bij de budgetten die we van het Rijk krijgen.• Parencó.• Gemeentelijke ombudsman.• Maatwerk per kern op alle vlakken.• Buurtbonnen initiatief: stimuleren buurtinitiatieven en burgerparticipatie.• Instellen van een grondbedrijf dat moet leiden tot een winstgevend actief grondbeleid.• Hondenbelasting kostendekkend maken met een gelijk bedrag per hond. Hondenbelasting is geen kostendekkende post voor andere zaken.• Bestuurskracht: uitwerken van de aanbevelingen uit het onderzoeksrapport van Berenschot.
PvdA	<ul style="list-style-type: none">• Aanpakken kansenongelijkheid.• Aanpakken wooncrisis:<ul style="list-style-type: none">• Snel realiseren écht betaalbare woningen realiseren (tachtig procent betaalbaar en daarvan de helft sociaal).• Zoveel mogelijk nieuwe woningen bestemmen voor inwoners uit onze eigen gemeente.• Mogelijk maken van nieuwe vormen van wonen.• Realiseren van tenminste 100 tijdelijke woningen in het eerste jaar.• Isolatieoffensief voor bestaande bouw om energiearmoede tegen te gaan.• Rechtsbescherming:<ul style="list-style-type: none">• Iedere inwoner heeft dezelfde rechten en plichten.• Versterken van de Rechtswinkel en het sociaal werk.• Aan banden leggen van slecht onderhoud en slecht verhuurderschap van huurwoningen.• Dorpsgerichte zorg en ondersteuning aan onze inwoners, van jong tot oud.• Dorpsgericht werken en inwonerparticipatie: meer richten op kernendemocratie en starten pilot <i>Buurt bestuurt</i>.• Toekomst van onze zelfstandige gemeente:<ul style="list-style-type: none">• Opvolging geven aan de adviezen als het gaat om goed werkgeverschap.• Optimaliseren van de ambtelijke organisatie.
D66	<ul style="list-style-type: none">• Klimaat:<ul style="list-style-type: none">• Renkum is in 2040 klimaatneutraal.• Klimaat staat als thema bovenaan de agenda bij alles wat we doen.• Er komt een waterkrachtcentrale.• Inwonerbetrokkenheid: instellen van een burgerberaad.• Inclusieve samenleving: aanpakken van sociale ongelijkheid en kansenongelijkheid.• Kunst en Cultuur:<ul style="list-style-type: none">• Behouden en versterken van kunst en cultuur in onze gemeente.• Behoud van onze bibliotheken.• Opzetten van een Kulturhus in elk dorp.• Aandacht op de basisscholen voor de Renkumse cultuurhistorie en geschiedenis.• Het voortdurend inventariseren en beschermen van gemeentelijke monumenten.

VVD	<ul style="list-style-type: none"> • Aanpakken van de dubbele vergrijzing in combinatie met de structurele beperking van de groei van de zorgkosten door slimmer organiseren. • Herstel van onze lokale horeca en winkeliers uit de coronacrisis door het stimuleren van toerisme. • Omgaan met de gevolgen van mondiale ontwikkelingen zoals de vluchtelingen crisis, inflatie, klimaatverandering en de biodiversiteit die onder druk staat. • Versneld bouwen van de genoemde 900 woningen in onze gemeente en daarbovenop genoeg bouwen om de vergrijzing tegen te gaan, rekening houdend met stikstofbeperkingen. • Een soepele versterking van het wilhelmina sportpark in combinatie met woningbouw om de opbrengsten daarvoor te genereren en het tekort aan woningen te verzachten. • Eén portefeuillehouder voor het gehele sociaal domein.
GL	<ul style="list-style-type: none"> • Participatie bij ruimtelijke initiatieven. • Investeren in de relatie tussen gemeente en inwoners. • Meer directe democratie, bijvoorbeeld door het instellen van een Burgerraad bij ingewikkelde keuzes. • Een luisterend oor in alle dorpen, en duidelijk en begrijpelijk communiceren. • Vertrouwen geven aan buurten die met een mooi plan komen, want de beste plannen komen van onderop. • Aandacht voor de verdeling van subsidies en cofinanciering voor inwonersinitiatieven en verenigingen. • Het leiden en verleiden van recreatie en toerisme in het groen. • Wooncrisis aanpakken met economische maatregelen en creatief en snel woningen realiseren binnen de dorpen. • De aanpak van klimaatverandering door het zo snel mogelijk verduurzamen van onze gemeente. • Water en droogte. Ons bijzondere landschap met de vele beken en beekdalen is direct gekoppeld aan hoe we met water omgaan. • Het aanpakken van de armoedeval door de grens van ondersteuningsregelingen bij 140% van het bijstandsniveau te leggen.
GB	<ul style="list-style-type: none"> • Leefbaarheid in de dorpen: <ul style="list-style-type: none"> • Bouwen in onze dorpen: voldoende woningen voor starters en bouwen voor senioren om de doorstroming te bevorderen. • Communicatie en betrokkenheid van inwoners verbeteren. • Woningmarkt vlottrekken door het inzetten van instrumenten zoals de zelfbewoningsplicht. • Leefomgeving, natuur en klimaat: <ul style="list-style-type: none"> • Ruimte geven aan inwonersinitiatieven gericht op duurzaamheid. • Inzetten op cultuur, sport, recreatie en toerisme. • Bedrijvigheid en economie (inclusief ondernemersklimaat): opstellen van een lokale paragraaf bij het onlangs vastgestelde beleid voor recreatie en toerisme. • Veiligheid: <ul style="list-style-type: none"> • Vergroten van de beleving van veiligheid. • Dorpsgericht werken. • Gemeentelijke ombudsman. • Ondersteunen van buurtpreventie-initiatieven en wijkcoaches. • Terugbrengen van onnodig doorstromingsverkeer en overzichtelijke inrichting van straten. • Bestuur en financiën:

- Een solide begroting en gebruik maken van de aanwezige financiële reserves.
- Optimalisatie van een transparant overzicht van de gemeentelijke financiën en inzicht in gemeentelijke kosten.
- Zorgdragen voor een gezonde financiële basis en effectiviteit op het gebied van samenwerkingsverbanden.